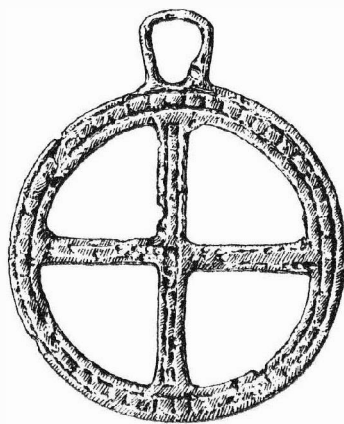

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1967

BRNO 1968

keine beabsichtigte Geländeherrichtung feststellen, die für die Existenz einer errichteten Behausung sprechen würde.

Verhältnismäßig sehr gut blieben die Knochen der erjagten Tiere (Mammut, Renntier, Wolf, Pferd, Hase, Fuchs) erhalten. Bei den Funden erweckt insbesondere die Zusammensetzung der Abschlagindustrie Interesse, wo neben breiten Schabern (Taf. 1) eine Reihe von Spitzen (Taf. 2) erscheint. Unter diesen fand sich auch eine mit inverser Retusche zugerichtete Spitze mit Stiel (Taf. 2; 17), die an spätere epipaläolithische Formen erinnert. Bezeichnend für die Station Pavlov II sind die Zierate, deren Anteil im Vergleich zu dem Arbeitsgerät hier verhältnismäßig hoch ist (im Jahre 1967 ergrub man 550 Feuersteingeräte, die sich zur Klassifikation eignen, 1250 Stück Steinindustrie-Begleitmaterial und zwei Mammutelfenbeinspitzenfragmente). Aus der Kulturschicht gewann man 27 Weichtierschalen und Gehäuse mit Durchlochungen und 14 Dentalienröhren. Einen ganz ungewöhnlichen Fund bilden die kleinen durchbohrten Schieferplättchen (Taf. 3:39—48 — insgesamt 23 Stück), die mit dem vorher genannten Schmuck eine einheitliche Kollektion bilden.

Die Ausgrabungen im Jahre 1967 in der paläolithischen Station Pavlov II bestätigen unsere Annahme, daß es sich um einen vorübergehend und nur kurze Zeit benützten kleinen Wohnplatz gehandelt haben mußte. Die Begleitprobegrabungen im Talgrund erbrachten aber von neuem Beweise, daß sich im weiteren Bereiche des Fundplatzes in verschiedenen Tiefen unter der jüngsten Lößschicht ein nahezu zusammenhängender Horizont mit Holzkohle und reichlich Mammutknochen ausbreitet, der kaum mit einem räumlich und zeitlich so beschränkten Wohnplatz, wie ihn allem Anschein nach Pavlov II darstellt, in unmittelbarem Zusammenhang stehen kann. Irgendwo in der Nähe dürfte vermutlich ein weiterer, wirklich bedeutsamer Siedelplatz aus dieser Zeit verborgen sein. Indes allein schon die Erkenntnis, daß neben den großen und lang besiedelten Zentren des Pavloviens (Dolní Věstonice, Pavlov), auf den Hängen der Pollauer Berge auch kleinere Wohnplätze existierten, ist ohne Zweifel sowohl für die Beurteilung der Struktur und Entwicklung der Besiedlung dieser Landschaft durch die Mammutjägergruppen, als auch in allgemein historischer Hinsicht sicher von großer Bedeutung.

LENGYELSKÉ SÍDLIŠTĚ U DOLNÍHO NĚMČÍ

(okr. Uherské Hradiště)

JIŘÍ PAVELČÍK, AÚ ČSAV Brno

Meliorační práce v západní části Luckého pole narušily rozsáhlé sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou. Lokalita leží jižně od okresní silnice Nivnice—Dolní Němčí na první rovinaté pravobřežní terase potůčku Okluky při kótě 276. Jednotlivými drenážními průkopy bylo zachyceno kolem 50 objektů, od drobných odpadových jam až po 2 m hluboké a 6—8 m dlouhé zahloubeniny ne zcela jasného významu. Z vytěžených hlíny jsme získali ukázky keramiky a štípané industrie. Lze jen litovat, že jsme nemohli nechat celou situaci zaměřit, a tak připravit podklady k případnému pozdějšímu výzkumu této cenné lokality.

EINE LENGYEL-SIEDLUNG BEI DOLNÍ NĚMČÍ

(Bez. Uherské Hradiště)

Östlich der Gemeinde Dolní Němčí (Bez. Uh. Hradiště) störte man bei Meliorationsarbeiten eine Siedlung der Leute mit mährischer bemalter Keramik. Die Drainagegräben schnitten etwa 50 Objekte, die nicht untersucht werden konnten.

NEOLITICKÉ A MLADŠÍ NÁLEZY Z NÁMĚŠTĚ NA HANÉ

RUDOLF TICHÝ, AÚ ČSAV Brno

(Tab. 4—5)

Při hloubení základů pro rodinné domky na ulici Rudé armády, v trati „Valník“, došlo k narušení pravěkých objektů. Z nich sesbírali postupně žáci místní devítiletky zlomky keramiky, štípanou industrii aj. a předali je učiteli S. Daňhelovi. Na základě jeho hlášení navštívil lokalitu počátkem července 1967 dr. K. Ludikovský, CSc., vědecký pracovník AÚ ČSAV Brno. Dne 19. 7. 1967 jsem prohlédl společně s jmenovaným naleziště znovu; další materiál jsme však nezískali, neboť základy domků nebyly v té době již přístupné.

Volutová keramika je reprezentována jedním střepem ze silnostěnné nádoby s příměsí tuhy a slídy v hlině (Tab. 4:3). Několik typických střepů patří skupině s vypíchanou keramikou (Tab. 4:4, 5, 6, 7). U některých dalších zlomků keramiky lze uvažovat event. o nálevkovitých pohárech (poměrně starobylého rázu). Přítomnost lidu lužických popelnicových polí je na zdejších nalezišti rovněž doložena (srov. příslušný příspěvek J. Nekvasila v tomto Přehledu výzkumů). Výčet kvantitativně méně zastoupených kultur a skupin uzavírá slovanská keramika, doložená několika fragmenty, kterou lze zařadit do 10. stol. n. l.

Nejpočetněji je zastoupena v nálezech keramika z pozdní fáze skupiny s moravsko-slovenskou malovanou keramikou (lengyel IV). Kromě masivních zásobnic, z nichž zůstala zachována převážně jen dna, se vyskytují též větší amforovité nádoby s menšími polokulovitými výčnělky pod okrajem (Tab. 5:6), jemnější amforovité tvary s přesekávaným okrajem (Tab. 4:1), fragment masivní nožky z mísy na nožce, větší mísy se široce rozevřeným okrajem a lomem na výdutí (Tab. 4:2), nízké misky s lomem na výdutí a s přesekávaným okrajem, pod nimiž jsou umístěny drobné výčnělky, opatřené po obou stranách malým důlkem (tzv. „soví hlavy“) (Tab. 5:1, 2), obdobné výčnělky jsou též na lomu výdutí (v jednom případě jsou ohraničené dvěma rytými soustřednými kružnicemi) (Tab. 5:11).¹ Obměny uvedených výčnělků se vyskytují také na některých fragmentech z jiných nádob (Tab. 5:9, 10). Zastoupeny jsou též menší zobákovité výčnělky (Tab. 5:4), větší tzv. „bochánkovité“ (Tab. 5:3), rovněž velká zobákovitá ucha jsou mezi nálezy (Tab. 5:5). Na jednom drobném černohnědém střípku se dochovaly zbytky červené barvy(?). Do okruhu lengyelské kultury patří snad i fragment jakéhosi většího přívěsku (Tab. 5:7) a zlomek spondylového závesku se třemi drobnými provrty (Tab. 5:8).

Pokud jde o doklady neolitické štípané industrie — převážně čepelky, z nich jedna srpová — nelze stanovit jejich bližší kulturní příslušnost.

Poznámka:

¹ Průměr okraje 12,5 cm, výška 4,3 cm, průměr dna 4,8 cm.

NEOLITHISCHE UND JÜNGERE FUNDE VON NÁMEŠŤ NAD HANOU

In dem Fundgut, das man aus vorzeitlichen Objekten, die beim Grundmaueraushub für Familienhäuser auf der Flur „Valník“ gestört wurden, gewann, sind folgende Kulturen und Kulturgruppen vertreten: die Linearbandkeramik, die Stichbandkeramik, die Trichterbecherkultur, die Lausitzer Urnenfelderkultur und auch slawische Keramik. Am häufigsten und eindruckvollsten tritt die Spätphase der mährisch-slowakischen bemalten Keramik (Lengyel IV) entgegen, insbesondere durch Bruchstücke charakteristischer Gefäße.

VÝZKUM NEOLITICKÉHO A HALŠTATSKÉHO SÍDLIŠTĚ V „SUTNÁCH“ U KYJOVIC (okr. Znojmo)

VLADIMÍR PODBORSKÝ, Filosofická fakulta UJEP Brno
VĚDOMIL VILDOMEČ, Jihomoravské muzeum, Znojmo

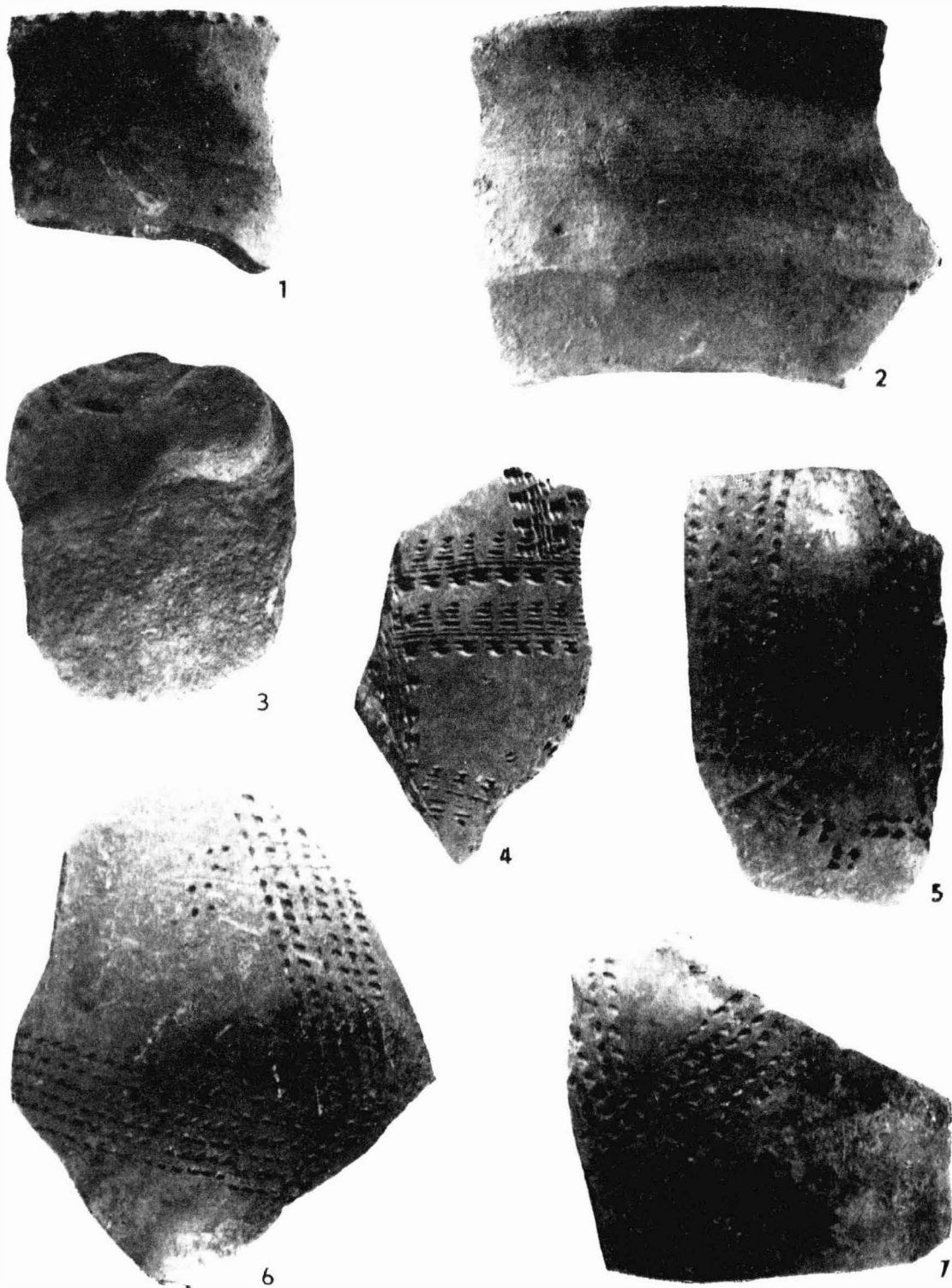
(Obr. 1, tab. 6—13)

Výzkum v poloze „Sutny“ u Kyjovic, okres Znojmo, provádí Prehistorický ústav filosofické fakulty University J. E. Purkyně v Brně a Jihomoravské muzeum ve Znojmě. V roce 1967 jsme navázali na zjišťovací a sondážní práce z let 1958 a 1964¹ a započali se systematickým plošným odkryvem (plocha C — cca 1600 m²).

Naleziště leží těsně při východním okraji lesa Purkrábky, po levém břehu potoka Únanovky, asi 2 km severozápadně obce Těšetic, na katastru Kyjovic. Celé povodí Únanovky je poznamenáno četným pravěkým osídlením, zejména neolitickým a halštatským: Tak hned za vsí Únanovem se nalézá velké, dosud nezkoumané neolitické sídliště s volutovou, píchanou i malovanou keramikou (Obr. 1:1). V samotném lese Purkrábka jsou jednak dvě hradiska — v poloze Deblínek (obr. 1:2) a v poloze Starý Zámek (Obr. 1:3), jednak nejméně dvě skupiny mohyl (Obr. 1:4); obě hradiska nesou nejpočetnější doklady osídlení z pozdní doby bronzové (HB), zejména Starý Zámek však byl obydlen již v eneolitu, ve starší době bronzové a později ještě v pozdním halštatu; v HC — v době trvání horákovské kultury — byla na Starém Zámku zbudována velmožská mohyla. Ostatní mohyly v lese Purkrábka jsou dílem středobronzové, většinou však opět horákovské. Dále ve směru toku

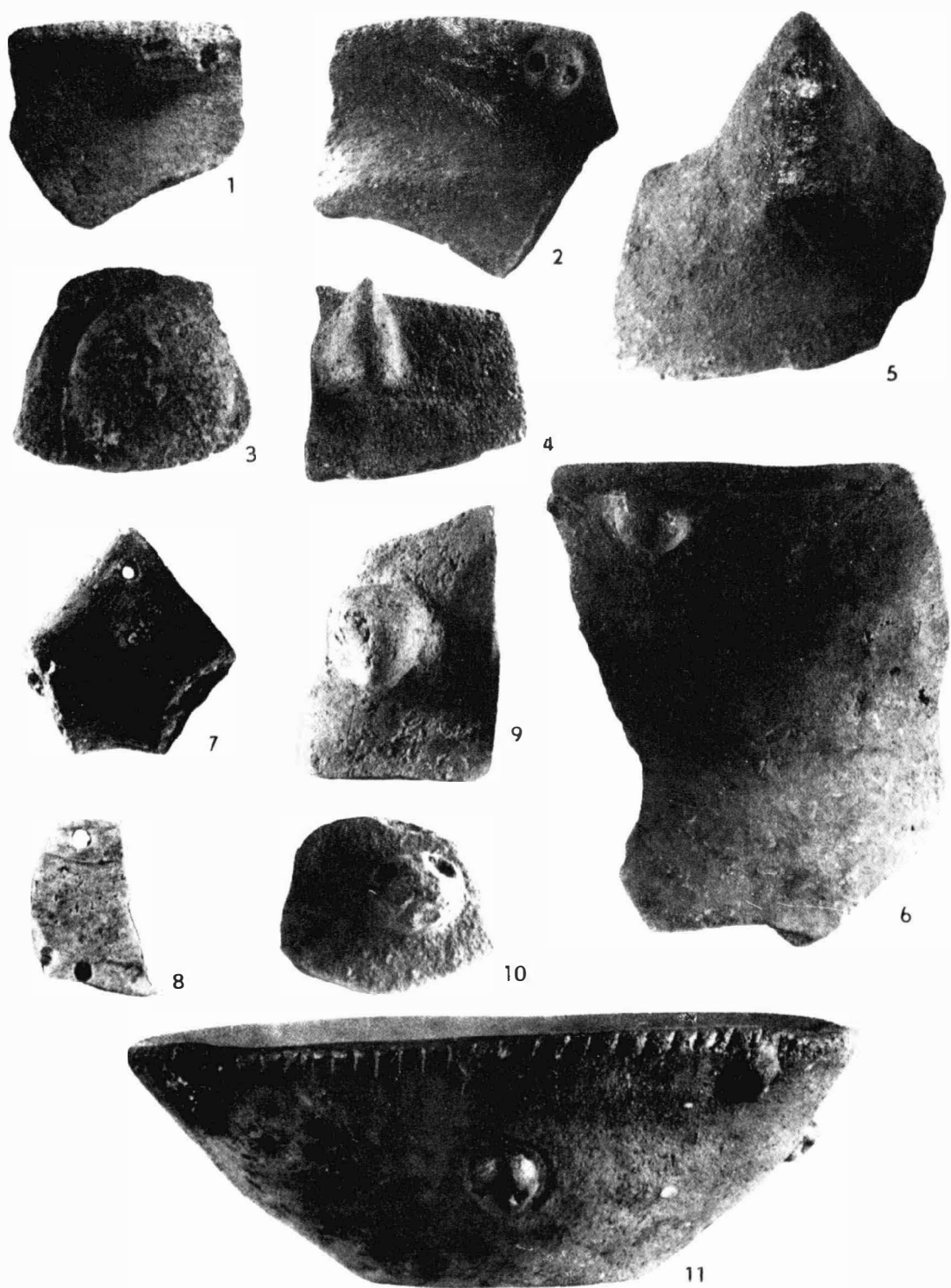
PŘEHLED VÝZKUMŮ 1967

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc.
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský
Překlady: Helena Plátková
Kresby: B. Ludíková, tab. 1—3 dr. B. Klima, tab. 8, 11—13 S. Ševčík
Na titulní obálce: Bronzový závěsek ze slovanského hradiska v Mikulčicích
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné
59/104/68.

Tab. 4.

Náměšř na Hané (okr. Olomouc). Neolitická keramika. — Neolithische Keramik.

Tab 5.

Náměšť na Hané (cokr. Olomouc), Neolitická keramika. — Neolithische Keramik.